Secret gekend M. P. R/w D
(Mijnlijn aanbehaald.)

ZEER GEHEIM

MINISTERRAAD
Nr.1339

Ex.nr. 12

Gelezen door:
Minister
Kmca. L2.
L. L.
D. J. P.

Notulen van de vergadering
gehouden op Maandag 5 October 1953, in de Trèveszaal,
aangevangen 's morgens om 11 uur en 's middags voortgezet

Aanwezig: De Ministers Beel (Voorzitter), Beyen, De Bruijn, Donker, Kernkamp (bij 1-4 en 15), Van de Kieft, Mansholt, Staf, Suurhoff, Van Thiel (bij de punten 1 t/m 4 en 15), Witte en Zijlstra (Afwezig zijn de Minister-President en de Ministers Algera, Cals en Luns)

Secretaris: J.Middelburg

1. Notulen van de vergadering van 28 September 1953

a. Redactiewijzigingen

Op blz 7, punt 2 a, alinea 2, regel 20, wordt het gedeelte:"is spreker niet duidelijk" gewijzigd in: "vindt spreker vrij zwak". Op regel 4 en 3 van onder wordt "gepensionneerden enz" geschrapt.

Op blz 8, (punt 2 a), alinea 2, regel 5, wordt "gemiddelde van" veranderd in "een soort middenweg tussen". Op regel 7 e.v. wordt het gedeelte:"Bij het onderzoek .... t/m ..... berekeningsfout heeft gemaakt." aldus gelezen: "Bij het onderzoek, dat Prof.Koopmans heeft ingesteld, is gebleken, dat met betrekking tot de daarbij gebruikte formules fouten zijn gemaakt, waardoor na verdere uitwerkingen op bedoelde foutieve basis tenslotte het indexcijfer te hoog uitkwam, hetgeen resulteerde in het loonpercentage van 6,2, dat ook in de laatste vergadering van de REA is genoemd. De drie deskundigen hebben gebruik gemaakt van een juister indexcijfer, dat in feite vrijwel overeenstemt met het oorspronkelijke. Spreker is van oordeel, dat het CBS zowel een beleidsfout (nl het ter beschikking stellen van nog zeer onvolkomen berekeningen aan buitenstaanders zonder daarbij op de onzekerheidsmarges te wijzen) als een berekeningsfout heeft gemaakt."

Op blz 11, (punt 2 d), regel 3, wordt "Manilla" gewijzigd in "Havanna".

Op blz 12, punt 2 f, 2de alinea, regel 4, wordt voor"te publiceren" ingevoegd:"zonder voorkennis van de directie". In de laatste alinea van dit punt, regel 1, worden de woorden"een te" vervangen door "het aanleggen van een".

1 b. Opmerking naar aanleiding van punt 12 (Wijziging van het Woningbesluit, betreffende huisvesting van bejaarden en krotopruiming)

Minister Witte deelt mede, dat hij met de Minister-President heeft gesproken over diens wens de leeftijd van ouden van dagen in het bedoelde ontwerp van 60 tot 65 te verhogen. De regeling bedoelt echter woningen, waarin grotere gezinnen kunnen wonen, door ouden van dagen te doen verlaten. In verband hiermede heeft de Minister-President zich er mede kunnen verenigen, dat de leeftijd van zestig jaar wordt gehandhaafd.

1453.

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 398
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S00241

2. Ingekomen stukken en mededelingen

a. Publicatie inzake de beslissing over de loonsverhoging

De Voorzitter stelt aan de orde een concept-perscommuniqué van Minister Suurhoff, alsmede het concept-antwoord op de vragen van het Tweede-Kamerlid Burger. Minister Suurhoff deelt ter toelichting van het perscommuniqué mede, dat op Dinsdag na de vorige vergadering Staatssecretaris Van Rhijn een bespreking met de journalisten heeft gehouden, waarbij echter door een fout is nagelaten mede te delen, dat het daarbij ging om het geven van background information. Ter vermijding van een nieuw misverstand heeft spreker over de inhoud van dit communiqué nog overleg gepleegd met enkele vertegenwoordigers van de Stichting van de Arbeid, die er mee instemden. De Raad verklaart er zich na enige bespreking mede accoord, dat Minister Suurhoff een perscommuniqué uitgeeft, waarbij over de eindredactie nog overleg met Minister Zijlstra zal plaats vinden. Vervolgens gaat de Raad ook accoord met het antwoord aan Burger, nadat nog een redactiewijziging is aangebracht.

2 b. Vergadering van de REA

14/10/53 De Voorzitter deelt mede, dat voor de REA stukken zijn rondgezonden inzake de onderhandelingen met Argentinië en met Frankrijk. Spreker acht het niet nodig alleen hiervoor een vergadering van de REA te houden. Minister Mansholt kent de stukken nog niet, doch gaat accoord, indien hij eventueel nog nader overleg met Economische Zaken kan plegen. Aldus wordt besloten.

3. Buitenlands beleid

a. De onderhandelingen over de Europese Gemeenschap (Zie notulen van de MR dd. 28 September 1953, punt 3 a)

Minister Beyen merkt op, dat in Baden-Baden als richtlijn voor de datum voor de Ministersconferentie in Den Haag 20 October is vastgesteld. Het is echter wenselijk het begin van de Ministersconferentie wat later te stellen, aangezien er anders na de besprekingen in Rome slechts één vergadering van de Ministerraad valt, terwijl ook nog wat ruimer diplomatiek overleg na Rome mogelijk moet zijn. Men moet echter oppassen, dat voorstellen om de datum te verschuiven niet de indruk geven, dat Nederland tracht te traineren, doch spreker heeft de indruk, dat men tegen enig uitstel in de andere landen geen bezwaar zal hebben.

Bij de onderhandelingen in Rome gaat het op institutioneel gebied er om of en wanneer de EDG en de KSG bij de EG zullen worden gevoegd. Onzerzijds is geen principieel bezwaar gemaakt tegen deze invoeging, doch er op gewezen, dat de EDG nog niet werkt en dat bij beide organen een uitgebalanceerde verhouding der machten is vastgesteld, welke niet uit het oog verloren moet worden. Spreker verwacht, dat men voor deze invoeging tot een overgangstermijn zal komen. De Minister heeft zich tegen een aandrang van verschillende kanten verzet om de bevoegdheden van de EG zo veel mogelijk te beperken. Nederland zal nl alleen met een EG mee kunnen doen als deze ten aanzien van essentiële punten op economisch terrein bevoegdheden heeft. De andere Beneluxlanden hebben zich aangesloten bij ons standpunt, dat de EG met betrekking tot de economische integratie een taak moet hebben en dat de douane-unie automatisch in de loop van

-3-

een aantal jaren tot stand moet komen. In principe zou deze economische integratie op drie manieren kunnen worden verwezenlijkt nl a. door het genoemde automatisme, waarbij uitzonderingen kunnen worden gemaakt door toepassing van uitwijkingsclausules, waartoe de EG zou moeten besluiten; b. door aan de EG wetgevende bevoegdheden op economisch terrein te geven (auto extension); c. door te bepalen, dat de EG maatregelen mag ~~nemen~~, doch dat deze alleen in de vorm van tractaten tot stand zullen kunnen komen. Van Nederlandse zijde heeft men zich verzet tegen de laatste manier, aangezien dan een nieuwe OEEC of Raad van Europa zou worden gevormd doch dan van zes landen. Verder wordt gevreesd, dat de tweede manier te weinig waarborgen bevat, dat er iets van het totstandkomen van een douaneunie terecht komt. De onder a vermelde methode geeft wel waarborgen en beperkt de bevoegdheden van het nieuwe executieve orgaan tot de negatieve van het toelaten van een beroep op de ontwijkingsclausules. Terwijl Benelux de methode a aanhangt, verdedigt de Duitse delegatie de methode b. De Fransen schijnen noch a noch b te willen doch hebben nog geen standpunt bepaald en de Italianen ~~verschuilen zich achter de kwestie Triëst~~. De besprekingen in Rome zijn nuttig te achten voor het krijgen van een inventarisatie van de verschillende standpunten. Te zijner tijd zal moeten worden nagegaan of voor ons een combinatie van de methoden a en b aanvaardbaar is.

Minister Mansholt vraagt zich af of in Rome alleen een inventarisatie van de standpunten plaats vindt. Als thans meer gebeurt, liggen de standpunten voor de Ministersconferentie reeds vrij vast. Aangezien van Nederlandse zijde een uitgesproken standpunt in Rome is ingenomen, zouden de Fransen bij de bespreking kunnen mededelen, dat dit voor hen onaanvaardbaar is, waarmede verhinderd zou kunnen worden, dat de Duitsers de Fransen er toe brengen tot een EG te komen. Spreker acht het juist, dat van Nederlandse zijde wordt vastgehouden aan het principe, dat de Executive in de economische sector bevoegdheden zal hebben, doch het is een kwestie van tactiek of dit door het plan-Beyen dan wel op andere wijze zal worden verwezenlijkt. Als dat onzerzijds in Rome niet duidelijk wordt gemaakt, vreest spreker, dat de Ministersconferentie in Den Haag wel zeer moeilijk zal worden.

Minister Van de Kieft ziet de mogelijkheid, dat de Duitsers, die de EDG gaarne spoedig tot stand zien komen, wel bereid zullen zijn de EG alleen als dak van de KSG en de EDG te aanvaarden. Toch deelt spreker de gedachte van Minister Mansholt niet om ons standpunt thans te wijzigen. In Rome is ook gesproken over een caisse commune. In dit verband wijst spreker er op, dat een heffing van de invoer voor ons land uitermate ongunstig zal zijn, gezien onze grote in- en uitvoer. Daarom vraagt spreker of Minister Beyen zich hiertegen zal verzetten en een andere grondslag wil kiezen.

Minister Zijlstra voelt er meer voor om een zekere souplesse in het Nederlandse standpunt te reserveren voor de conferentie in Den Haag. Spreker wijst op het gevaar, dat men van Duitse zijde de douaneunie als bijkomstig zal beschouwen als er maar convertibiliteit van de valuta's van de zes landen komt (waarnaar in het bijzonder Minister Erhardt streeft). Voor ons zal deze convertibiliteit alleen acceptabel zijn als ze hand in hand gaat met de totstandkoming van een tariefunie.

Minister Kernkamp wijst er op, dat de methode b, welke Minister Beyen heeft genoemd, alleen aanvaardbaar is bij voldoende waarborgen, dat er iets gebeurt, doch dan zal deze methode weinig verschil met de methode a vertonen. Spreker informeert of er behalve het bericht, dat de Amerikaanse Regering geen pressie zal uitoefenen om te aanvaarden,

dat Frankrijk de ratificatie van het EDG-verdrag koppelt aan de totstandkoming van een EG (zonder economische bevoegdheden), nog iets bekend is over het Amerikaanse standpunt.

Minister Mansholt merkt ter verduidelijking van zijn standpunt op, dat Nederland gekomen is met een duidelijk plan, doch dat ook de andere landen recht hebben met een plan te komen (bv Duitsland met convertibiliteitsplannen, Italië met migratieplannen). Onzerzijds zal moeten worden blijk gegeven, dat de tariefgemeenschap voor ons essentieel is, doch dat wij open staan voor andere mogelijkheden. Aanvaarding van de methode b zou men eventueel kunnen koppelen aan een opdracht aan de Executive, dat de economische punten binnen een bepaalde termijn verwezenlijkt moeten zijn.

De Voorzitter heeft gezien, dat de andere Beneluxlanden zich bij onze opvatting aansluiten; de activiteit van Van Zeeland ten aanzien van de monetaire integratie maakt hem echter enigszins ongerust over de Belgische houding ten aanzien van de economische integratie. Overigens is de Minister van oordeel, dat over het overgaan van methode a naar methode b of over een combinatie slechts een beslissing kan worden genomen na een bespreking in de Ministerraad. Hoewel spreker van mening is, dat men in Rome verder gaat dan alleen het opstellen van een inventaris en het ontstaan van scherpe tegenstellingen in Rome ook repercussies op de Ministersconferentie in Den Haag kan hebben, gelooft hij, dat het betonen van souplesse, mocht hiertoe moeten worden overgegaan, (ook al om tijdswille) voor de Ministersconferentie in Den Haag moet worden bewaard.

(Zie vervolg in de Middagvergadering)

De Voorzitter schorst de vergadering tot des middags 2.15 uur.

M I D D A G V E R G A D E R I N G

3 a. De onderhandelingen over de Europese Gemeenschap (Vervolg)

Minister Beyen begint in zijn antwoord met er op te wijzen, dat het plan-Beyen, waarover Minister Mansholt heeft gesproken, het standpunt van de Nederlandse Regering weergeeft, dat is gegroeid uit het interdepartementaal overleg en in de Ministerraad is vastgesteld. Men zal twee zaken duidelijk uit elkaar moeten houden, nl. ten eerste wat is tactiek en ten tweede wat is de materie van een verdrag over een Europese Gemeenschap. Enerzijds zijn wij niet geheel gebonden aan het automatisme, bedoeld in methode a, doch anderzijds is het niet voldoende als het executieve orgaan zekere bevoegdheden op economisch gebied zou krijgen. In alle etappen van de besprekingen, welke over de EG hebben plaats gevonden, is duidelijk ons standpunt ten aanzien van de economische bevoegdheden bekend gemaakt, zodat dit in Rome niet als een nieuwe gedachte ter tafel komt. Onzerzijds wordt niet gesteld, dat deze gedachte ongewijzigd moet worden aanvaard of verworpen, doch wel wordt als minimum verwacht, dat men hieraan critische besprekingen zal wijden. Er is nog geen sprake van een Frans standpunt. Aangezien over de instructies aan de Franse delegatie in het Kabinet onenigheid was, zijn deze vrij negatief gesteld. Mede gezien de zwakke positie van het Franse Kabinet gaat het spreker te ver in dit stadium reeds te wijken voor Franse bezwaren. De Duitsers hebben weliswaar behoefte om de Fransen tegemoet te komen met betrekking tot de ratificatie van het EDG-verdrag, doch zij weten ook nog niet welk standpunt ze tegenover de Franse verlangens zullen innemen. Men moet ook niet vergeten, dat de andere Beneluxlanden, het met ons standpunt eens zijn. Daar komt bij, dat tot een wijziging van ons standpunt niet dan na diepgaande bespreking in het Kabinet kan worden besloten. Het Amerikaanse standpunt lijkt, voorzover het er is, gunstig voor onze gedachten, maar men staart zich in Amerika blind op de ratificatie van het EDG-verdrag. Als voorlopige tactiek tegenover de kwestie van de caisse commune lijkt het spreker het beste er op te wijzen, dat dit niet voldoende is ter oplossing van het betalingsbalansprobleem, doch de Nederlandse delegatie behoeft niet principieel afwijzend hiertegenover te staan als van Duitse zijde voorstellen terzake worden gedaan. Overigens is het vraagstuk van de gemeenschappelijke kas nog niet in de Interdepartementale Adviescommissie doorgesproken. Persoonlijk voelt spreker niet voor een bijdrage van de verschillende Regeringen, zoals van de zijde van Financiën wordt voorgesteld. Hij geeft toe, dat het kiezen van een exportheffing als basis voor Nederland nadelig is. Aanvankelijk voelt spreker veel voor een lage heffing (1 °/oo) op de invoer en de uitvoer; ~~voor financiering van grotere objecten ware dan tot kapitaalvertrekking over te gaan~~. Van Duitse zijde is voorgesteld een heffing alleen in het handelsverkeer met landen buiten de EG. Dit zou alleen mogelijk zijn, met een gezamenlijk invoertarief. Onze delegatie blijkt niet afwijzend tegenover deze gedachte te staan en heeft om een instructie gevraagd. Spreker acht het echter niet wenselijk om onvoldoende voorbereid een beslissing hieromtrent te nemen. Minister Van de Kieft acht eveneens nader departementaal overleg wenselijk.

De Raad besluit, dat het vraagstuk van een gemeenschappelijke kas nog eerst nader interdepartementaal besproken zal moeten worden. Het doel van onze delegatie in Rome zal voornamelijk zijn het verkrijgen van een inventarisatie van de standpunten van de verschillende regeringen. De vraag of en in hoeverre bij de Ministersconferentie in Den Haag van Nederlandse zijde souplesse zal worden getoond bij de kwestie van het automatisme met betrekking tot de douaneunie zal eerst nader in de Ministerraad moeten worden besproken.

-6-